

Sygn. akt **III AUa 356/21**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Wiesława Stachowiak (spr.)

Sędziowie: Małgorzata Woźniak-Zendran

Przemysław Horak

Protokolant: Nina Bekalarek-Bruź

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2023 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy **H. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek apelacji H. B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 12 lutego 2021 r. sygn. akt VII U 44/21

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznaje H. B. prawo do wypłaty ekwiwalentu węglowego.

Przemysław Horak	Wiesława Stachowiak	Małgorzata Woźniak-Zendran
------------------	---------------------	----------------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 listopada 2020 r. o znaku (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., rozpoznając wniosek z dnia 13 października 2020 r., odmówił **H. B.** prawa do ekwiwalentu węglowego.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy powołał się na brzmienie przepisu art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) i wskazał, że prawo do deputatu węglowego przysługuje osobom, które spełniają następujący warunek: są byłymi pracownikami kolejowymi albo członkami ich rodzin, pobierającymi emeryturę przyznaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, jeśli ostatnio przed przejściem na emeryturę, byli zatrudnieni na kolei. Warunek pozostawania w zatrudnieniu na kolei bezpośrednio przed przejściem na emeryturę, został spełniony również wówczas, gdy były pracownik kolejowy bezpośrednio przed zgłoszeniem wniosku o emeryturę, pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy, o ile bezpośrednio przed nabyciem prawa do tego świadczenia, pozostawał w zatrudnieniu na kolei, a w okresie, w którym miał ustalone prawo do świadczenia, nie wykonywał innej pracy lub działalności. Organ

rentowy wskazał, że odmówił H. B. przyznania prawa do ekwiwalentu za deputat węglowy, ponieważ bezpośrednio przed przejściem na emeryturę, wnioskodawca nie był zatrudniony na kolei.

H. B. wywiódł odwołanie od powyższej decyzji, zaskarżając ją w całości, zarzucając naruszenie przepisu art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) i wnosząc o zmianę decyzji w całości poprzez przyznanie prawa do ekwiwalentu pieniężnego z tytułu bezpłatnego węgla od dnia nabycia prawa do emerytury oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 12 lutego 2021r. w sprawie o sygn. akt VII U 44/21 Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił odwołanie.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

H. B., ur. (...), z zawodu monter nawierzchni kolejowej, w okresie od 24 października 1979 r. do 17 października 1981 r. pełnił zasadniczą służbę wojskową.

Odwołujący w okresie od 1 sierpnia 1979 r. do 31 sierpnia 1986 r. był zatrudniony w (...) na stanowisku rzemieślnika specjalisty. Z dniem 1 września 1986 r. odwołujący został zatrudniony w (...) Zakład (...) w P. (następnie (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w P.) na stanowisku montera nawierzchni kolejowej a od 1 października – kierownika pociągu roboczego i gospodarczego. Stosunek pracy został rozwiązany z odwołującym z dniem 31 stycznia 2017 r. w oparciu o przepis art. 30 ust. 1 pkt 2 k.p. w zw. z art. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2003 r. nr 90, poz. 844 – upadłość likwidacyjna pracodawcy).

Z dniem 1 lutego 2017 r. odwołujący podjął zatrudnienie w P.P.H.U. (...) w W. na stanowisku kierownika pociągu roboczego.

W dniu 11 czerwca 2018 r. H. B. zwrócił się do organu rentowego z wnioskiem o sprawdzenie, czy złożone przez niego dokumenty są wystarczające do ubiegania się o przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

Decyzją z dnia 9 listopada 2018 r. o znaku (...) organ rentowy uznał ww. pismo jako wniosek o emeryturę pomostową i odmówił wnioskodawcy prawa do tego świadczenia, wskazując na konieczność uprzedniego rozwiązania stosunku pracy. Organ rentowy uznał za udowodniony staż w szczególnych warunkach w wymiarze 17 lat, 8 miesięcy i 25 dni. Prawomocnym wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2019 r. o sygn. VII U 1954/18 Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił odwołanie H. B. od decyzji ZUS z dnia 9 listopada 2018 r. o znaku (...).

W dniu 7 sierpnia 2020 r. odwołujący wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej i w osobnym piśmie - o przyznanie ekwiwalentu węglowego z uwagi na nabycie uprawnień do emerytury pomostowej z tytułu pracy na kolei.

Decyzją z dnia 7 września 2020 r. o znaku (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. przyznał odwołującemu prawo do emerytury pomostowej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

Decyzją z dnia 12 listopada 2020 r. o znaku (...), wydaną wskutek wniesienia odwołania przez H. B. od decyzji z dnia 7 września 2020 r., organ rentowy odmówił odwołującemu przyznania prawa do ekwiwalentu węglowego.

Decyzja ta stanowi przedmiot zaskarżenia w niniejszym postępowaniu.

W oparciu o wyżej ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy wskazał, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie i podległo oddaleniu.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy H. B., który w przeszłości przez wiele lat pracował na kolei, przysługuje prawo do deputatu węglowego w formie ekwiwalentu pieniężnego na podstawie przepisów ustawy

z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) (Dz. U. z 2021 r., poz. 146 j.t.).

Ustawa ta reguluje zasady i tryb komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego (...), działającego na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 1995 r. o przedsiębiorstwie państwowym (...) (Dz. U. poz. 474, z późn. zm.), nadto restrukturyzacji spółki akcyjnej, powstałej w wyniku komercjalizacji (...), działającej pod firmą (...) Spółka Akcyjna, z siedzibą w W. (art. 1 ust. 1 i 2 ww. ustawy).

Sąd Okręgowy przytoczył przepis art. 74, który w ustępie 1 stanowi, że byłemu pracownikowi kolejowemu pobierającemu emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznaną na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin lub przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r., poz. 144, z późn. zm., uchylonej z dniem 1 stycznia 2003 r.) albo przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 291 j.t.), a także członkom rodziny tego pracownika, pobierającym po nim rentę rodzinną, przyznaną na podstawie wymienionych przepisów, przysługuje prawo do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego.

Stosownie do przepisu art. 73 ust. 3 powołanej ustawy, ekwiwalent przysługuje również emerytowi lub renciście, który pobiera emeryturę lub rentę z tytułu zatrudnienia w okresach równorzędnych z okresami zatrudnienia na kolei, oraz osobie, której przyznano kolejową emeryturę lub rentę w drodze wyjątku.

Prawo do deputatu węglowego nie przysługuje jednak emerytowi lub renciście, jeżeli nie przysługiwało mu w okresie zatrudnienia, z tytułu którego powstało prawo do emerytury lub renty (art. 74 ust. 4).

Sąd Okręgowy przytoczył także stanowisko Sądu Apelacyjnego w Szczecinie wyrażone w wyroku z dnia 16 maja 2019 r. sygn. III AUa 96/19, nadto wyroki Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 7 marca 2012 r., sygn. III AUa 1699/11 oraz z dnia 20 lutego 2019 r. sygn. III AUa 1367/18.

Zdaniem Sądu Okręgowego kluczowe jest to, że odwołujący nabył prawo do emerytury pomostowej. Jakkolwiek okres zatrudnienia na kolei, został przez organ rentowy uwzględniony w stażu pracy w szczególnych warunkach, stanowiący warunek konieczny przyznania prawa do emerytury pomostowej, to ustawodawca w ww. przepisie art. 74 ww. ustawy nie przewidział możliwości przyznania ekwiwalentu węglowego dla osób uprawnionych do takiej emerytury.

W ocenie Sądu I instancji z przepisu art. 74 ust. 1 ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) wynika wprost, jakiemu emerytowi i renciście przysługuje prawo do spornego deputatu: pobierającemu emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznaną na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin lub przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych albo przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ustawodawca nie przewidział zatem przyznania takiego uprawnienia emerytowi, pobierającemu emeryturę na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1924 j.t.). Nie ma przy tym znaczenia, że przepis art. 24 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nawiązuje do systemu emerytur pomostowych. Próżno jest także szukać przyczyn takiego stanu rzeczy zarówno w uzasadnieniu projektu ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) jak i projektu późniejszej ustawy o emeryturach pomostowych. Ustawa o emeryturach pomostowych nie zawiera także żadnego przepisu odsyłającego do art. 74 ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...). Nie jest zatem wiadome, czy jest to zwykłe przeoczenie ustawodawcy czy celowy zabieg ograniczający uprawnienie do wygasających emerytur pomostowych i przewidzianego w tej ostatniej ustawie innego świadczenia wyrównawczego – rekompensaty.

Zdaniem Sądu Okręgowego z tych przyczyn zatem należało uznać, że H. B., który w związku z pracą w szczególnych warunkach skorzystał z możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę w ramach systemu emerytur pomostowych,

nie przysługuje prawo do deputatu węglowego, wyrażonego w ekwiwalencie pieniężnym i stanowiącemu dodatek do emerytury, a tym samym wydana przez ZUS w dniu 12 listopada 2020 r. decyzja jest prawidłowa.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia, w całości, wywiódł odwołujący, zarzucając naruszenie art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 08.09.2000r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...), przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że osoby, które nabyły emeryturę pomostową nie posiadają uprawnienia do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie w formie ekwiwalentu pieniężnego.

Mając powyższe zarzuty na uwadze apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez zmianę kwestionowanej decyzji i przyznanie odwołującemu prawa do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie w formie ekwiwalentu pieniężnego oraz zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się zasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, co prawda Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, jednakże dokonał ich błędnej w realiach sprawy oceny prawnej, co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego przez Sąd Odwoławczy i przyznaniem H. B. prawa do wypłaty ekwiwalentu węglowego.

Zaznaczyć bowiem należy, że postępowanie apelacyjne, jakkolwiek jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, to jednak zachowuje charakter postępowania rozpoznawczego. Oznacza to, że sąd odwoławczy ma pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia. Podkreślić też należy, że Sąd ten nie może poprzestać jedynie na ustosunkowaniu się do zarzutów apelacyjnych. Merytoryczny bowiem charakter orzekania sądu II instancji polega na tym, że ma on obowiązek poczynić własne ustalenia i ocenić je samodzielnie z punktu widzenia prawa materialnego, a więc dokonać subsumcji. Z tego też względu Sąd ten może, a jeżeli je dostrzeże - powinien, naprawić wszystkie stwierdzone w postępowaniu apelacyjnym naruszenia prawa materialnego popełnione przez sąd I instancji i to niezależnie od tego, czy zostały one podniesione w apelacji, jeśli tylko mieszczą się w granicach zaskarżenia (wyrok Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2000r., III CKN 812/98).

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie czy organ rentowy zasadnie odmówił odwołującemu prawa do ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy.

Przypomnieć zatem należy, że zgodnie z art. 74 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 292), w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji:

1. Byłemu pracownikowi kolejowemu pobierającemu emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznana na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin lub przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 1983 r. poz. 144, z późn. zm.) albo przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53), a także członkom rodziny tego pracownika pobierającym po nim rentę rodzinną przyznaną na podstawie wymienionych przepisów, przysługuje prawo do deputatu węglowego w ilości 1800 kg węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego.

2. Za podstawę ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się przeciętną średnioroczną cenę detaliczną 1000 kg węgla kamiennego z roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent ma być wypłacany, ogłaszaną przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku, w formie komunikatu, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", skorygowaną o

przewidywany w ustawie budżetowej średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych emerytów i rencistów na rok planowany.

3. Świadczenie określone w ust. 1 przysługuje również emerytowi lub renciście, który pobiera emeryturę lub rentę z tytułu zatrudnienia w okresach równorzędnych z okresami zatrudnienia na kolei, oraz osobie, której przyznano kolejową emeryturę lub rentę w drodze wyjątku.

4. Prawo do deputatu węglowego nie przysługuje jednak emerytowi lub renciście, jeżeli nie przysługiwało mu w okresie zatrudnienia, z tytułu którego powstało prawo do emerytury lub renty.

5. Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1, przyznaje i wypłaca w dwóch terminach wraz z wypłatą emerytury lub renty: w marcu - za okres od 1 stycznia do 30 czerwca i we wrześniu - za okres od 1 lipca do 31 grudnia każdego roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dotacji celowej z budżetu państwa.

6. W przypadku przyznania emerytury lub renty po terminie wypłaty ekwiwalentu pieniężnego, ekwiwalent należny od dnia przyznania emerytury lub renty do końca półrocznego okresu, o którym mowa w ust. 5, wypłaca się łącznie z pierwszą należnością z tytułu emerytury lub renty.

7. W przypadku przyznania renty rodzinnej po emerycie lub renciście ekwiwalent pieniężny z tytułu tej renty przysługuje dopiero po upływie okresu, za który został wypłacony emerytowi lub renciście.

8. Emerytom lub rencistom przebywającym w domach pomocy społecznej ekwiwalent pieniężny wypłaca się miesięcznie wraz z wypłatą emerytury lub renty.

9. W przypadku gdy rentę rodzinną pobiera więcej niż jedna osoba, wszystkim tym osobom przysługuje łącznie jeden ekwiwalent. W razie podziału renty rodzinnej ekwiwalent pieniężny ulega podziałowi w częściach równych, odpowiednio do liczby uprawnionych.

10. Emeryci i renciści nabywają prawo do ekwiwalentu pieniężnego z dniem przyznania emerytury lub renty.

11. Prawo do pobierania ekwiwalentu pieniężnego ustaje lub ulega zawieszeniu wraz z ustaniem prawa do emerytury lub renty.

Sąd Okręgowy uznał, że H. B., który w związku z pracą w szczególnych warunkach skorzystał z możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę w ramach systemu emerytur pomostowych, nie przysługuje prawo do deputatu węglowego, wyrażonego w ekwiwalencie pieniężnym i stanowiącemu dodatek do emerytury.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego powyższe stanowisko nie jest prawidłowe.

Wskazać należy, że prawo do ekwiwalentu za deputat węglowy jest uprawnieniem o charakterze wyjątkowym o ustawowej podstawie, świadczenie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych z dotacji celowej z budżetu państwa. W swych początkach było to prawo pracownika kolejowego do bezpłatnego przydziału węgla, co skutkowało zrównoważeniem jego utraty kwotą pieniężną (parytet towaru i pieniądza). Przydzielanie węgla pracownikom i rencistom lub emerytom stanowiło przywilej, mający łagodzić trudności w nabywaniu węgla na wolnym rynku, należny oprócz i niezależnie od wynagrodzenia za pracę oraz od emerytury i renty. Stanowiło także swego rodzaju tradycję wywodzącą się z tego, że węgiel składowany był na terenach kolejowych. Z tych przyczyn deputat węglowy ustanowiony został jako bezpłatny przydział węgla, co realizowało cel wyposażenia pracowników w dobro reglamentowane także po ich przejściu na emeryturę lub rentę, spełniane w pieniądzu tylko wówczas, gdy przydział węgla był zbędny (por. uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 06.07.2000 r., III ZP 9/00, OSNAP 2000 Nr 24, poz. 902). Dyspozycją art. 74 cytowanej ustawy z dnia 08.09. 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego ustawodawca określił krąg podmiotów, którym przysługuje prawo do deputatu węglowego, tj. byłym pracownikom kolejowym pobierającym rentę lub emeryturę (lub członkom ich rodzin),

którzy prawo do renty lub emerytury uzyskali na podstawie jednego z trzech wymienionych aktów prawnych, a ponadto w okresie zatrudnienia na kolei mieli prawo do deputatu węglowego.

Z akt niniejszej sprawy wynika, że bezspornie odwołujący pracował na kolei oraz pobierał ekwiwalent za węgiel (k.87-88 i 93-94 akt rentowych). Odwołujący w okresie od 1 sierpnia 1979 r. do 31 sierpnia 1986r. był zatrudniony w (...) na stanowisku rzemieślnika specjalisty. Z dniem 1 września 1986 r. odwołujący został zatrudniony w (...) Zakład (...) w P. (następnie (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej w P.) na stanowisku montera nawierzchni kolejowej a od 1 października – kierownika pociągu roboczego i gospodarczego. Z dniem 1 lutego 2017 r. odwołujący podjął zatrudnienie w P.P.H.U. (...) w W. na stanowisku kierownika pociągu roboczego.

Decyzją z dnia 9 listopada 2018 r. pozwany odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej, wskazując na konieczność uprzedniego rozwiązania stosunku pracy. Jednocześnie organ rentowy uznał za udowodniony staż w szczególnych warunkach w wymiarze 17 lat, 8 miesięcy i 25 dni. Kolejną decyzją z dnia 7 września 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał odwołującemu prawo do emerytury pomostowej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, przy czym zarówno przy ustalaniu prawa do tego świadczenia jak i przy ustalaniu jego wysokości, uwzględnione zostało zatrudnienie w szczególnych warunkach/szczególnym charakterze (w wymiarze ponad 15 lat).

W ocenie Sądu Apelacyjnego stanowisko Sądu Okręgowego wyrażone w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia nie jest trafne. Przede wszystkim zgodnie z art. 56 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych - ilekroć w przepisach odrębnych jest mowa o emeryturze, należy przez to rozumieć również emeryturę pomostową. Przez ww. przepisy odrębne należy w ocenie Sądu Apelacyjnego rozumieć m.in. art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) W ustawie o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) nie mogło być mowy o emeryturze pomostowej, gdyż takie świadczenia wówczas nie były jeszcze przyznawane a ustawa o emeryturach pomostowych jeszcze nie obowiązywała. Ponieważ ustawa z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych jest aktem prawnym późniejszym niż ustawa o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...), treść art. 56 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych miała na celu umożliwienie osobom otrzymującym emerytury pomostowe otrzymywanie tych samych dodatkowych kwot, które są przyznawane osobom pobierającym emerytury w oparciu o przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin lub przepisy ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych albo przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Takie rozumienie przepisu art. 56 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych jest zgodne z zasadą równego traktowania osób pobierających świadczenia emerytalne, które były zatrudnione u tego samego pracodawcy i które pobierały deputat węglowy w okresie zatrudnienia.

Zauważyć też należy, że Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku wydanym w dniu 27 września 2012 r. w sprawie III AUa 515/12 uznał, iż osobom pobierającym emeryturę pomostową przysługuje prawo do deputatu węglowego.

Sąd Apelacyjny zwraca także uwagę na istotę emerytury pomostowej. Emerytura pomostowa jest zatem emeryturą, to znaczy świadczeniem z ubezpieczenia społecznego na wypadek starości, przysługującym w razie osiągnięcia wieku emerytalnego niższego od powszechnego w związku z wykonywaniem zatrudnienia w warunkach szczególnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2016r. II UK 283/15).

Dodatkowo Sąd Apelacyjny wskazuje, że wykładnia art. 74 cyt. ustawy skłania do wniosku, że ustawodawca położył nacisk na silny związek tego świadczenia ze stosunkiem pracy, gdyż nie użył określenia "emerytowi" lub "renciście", tylko "byłemu pracownikowi kolejowemu". Ekwiwalent za deputat węglowy jest niewątpliwie świadczeniem wywodzącym się ze stosunku pracy na kolei i ten aspekt oraz literalne brzmienie przepisu należy mieć na względzie w procesie wykładni i subsumcji. Sąd Apelacyjny wskazuje też na pogląd, zawarty w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi (wyroku z dnia 17.02.2015 r. III AUa 661/14 LEX nr 1680024, OSAŁ 2015/1/3), że ust. 1 i ust. 4 art. 74 ustawy z dnia 08.09.2000 r. należy odczytywać łącznie w ten sposób, że prawo do deputatu węglowego

przysługuje byłym pracownikom kolejowym, którzy na podstawie właśnie tego zatrudnienia (ale nie "wyłącznie") uzyskali emeryturę lub rentę. Oznacza to, że przepis art. 74 ustawy z dnia 08.09.2000 r. nie odnosi się jedynie do byłych pracowników ostatnio zatrudnionych na kolei, ale do wszystkich byłych pracowników kolejowych, którzy jako emeryci lub renciści uzyskali to uprawnienie w oparciu o zatrudnienie na kolei, lecz jednocześnie przepis ten nie wymaga - co wynika z jego literalnego brzmienia - aby świadczenie to było "wyłącznie" pochodną zatrudnienia kolejowego.

Tym niemniej, prawo do emerytury pomostowej w obniżonym wieku zostało odwołującemu przyznane wyłącznie w związku z zatrudnieniem na kolei, zaś jak wynika z powyższych rozważań - osobom pobierającym emeryturę pomostową przysługuje prawo do deputatu węglowego. W tych okolicznościach w pełni uprawnione jest stanowisko odwołującego, że nabył on prawo do ekwiwalentu za deputat węglowy.

W konsekwencji przedstawionej oceny prawnej, Sąd Apelacyjny uznał apelację za uzasadnioną i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznał H. B. prawo do wypłaty ekwiwalentu węglowego.

Przemysław Horak	Wiesława Stachowiak	Małgorzata Woźniak-Zendran
------------------	---------------------	----------------------------